

Julkisselvityksessä noudatettavat periaatteet

Ohje

Konkurssiasiamiehen toimisto

15.5.2023

Lähtökohdat

Julkisselvityksestä säädetään konkurssilain 11 luvussa.

Käräjäoikeus päättää konkurssiasiamiehen esityksestä julkisselvitykseen siirtymisestä. Konkurssiasiamies määrää julkisselvittäjän.

Tässä ohjeessa selostetaan julkisselvityksessä noudatettavat pääperiaatteet. Konkurssiasiamies voi antaa yksittäisissä tapauksissa tätä ohjetta täydentäviä tai tästä ohjeesta poikkeavia ohjeita.

Päätösvalta

Julkisselvitykseen siirtymisen johdosta velkojen hallinto on lakannut. Päätösvalta kuuluu velkojen sijasta konkurssiasiamiehen määräämälle julkisselvittäjälle. Julkisselvittäjä voi kuitenkin harkintansa tueksi kuulla suurimpia velkoja ennen merkittävimpien päätösten tekemistä.

Konkurssiasiamies valvoo julkisselvittäjän toimintaa ja hyväksyy valtion varoista maksettavat kustannukset sekä julkisselvittäjän palkkion myös siltä osin kuin se maksetaan konkurssipesän varoista. Konkurssiasiamies hyväksyy julkisselvittäjän lopputilityksen.

Konkurssiasiamies voi peruuttaa julkisselvittäjälle antamansa määräyksen, jos siihen on syytä.

Ilman etukäteen tehtävää yhteydenottoa konkurssiasiamieheen julkisselvittäjä ei saa ryhtyä sellaisiin uusiin toimenpiteisiin, joiden kuluvaikutus on merkittävä. Näitä toimenpiteitä ovat esimerkiksi oikeudenkäyntien aloittaminen. Erityistarkastuksen suorittamisesta valtion varoilla päättää konkurssiasiamies.

Julkisselvittäjän tehtävät

Julkisselvittäjään sovelletaan pesänhoitajaa koskevia määräyksiä ja hänen tulee suorittaa soveltuvin osin kaikki pesänhoitajalle kuuluvat tehtävät. Julkisselvittäjän tehtävistä laaditaan tarvittaessa erillinen toimintasuunnitelma.

Apulaisoikeusasiamiehen arvion 21.8.2020 (EOAK/2665/2017) mukaan julkisselvittäjän tehtävää on pidettävä julkisena hallintotehtävänä, jossa ei kuitenkaan ole kysymys julkisen vallan käytöstä. Julkisselvittäjän on noudatettava toiminnassaan hyvän hallinnon yleisiä periaatteita. Julkisuuslakia ei sovelleta konkurssin julkisselvitykseen.

Julkisselvittäjän on julkisselvityksen alkaessa tallennettava konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään (Kosti) oikeusministeriön asetuksen 707/2019 1 § ja 2 §:n mukaiset tiedot ja asiakirjat, joita pesänhoitaja ei ole tallentanut.

Selontekovelvollisuus

Säännöllinen raportointi julkisselvityksen etenemisestä tapahtuu vuosittain selonteolla, joka sisältää tilityksen. Selonteko on toimitettava konkurssiasiamiehelle, suurimmille velkojille ja velalliselle sekä tallennettava Kosti-järjestelmään. Pyynnöstä selonteko on toimitettava muillekin velkojille.

Julkisselvittäjän tulee selonteossaan esittää laskukohtaisesti paitsi pesän varoista maksetut, myös kaikki valtion suorittamat julkisselvitys- ja erityistarkastuskustannukset.

Julkisselvittäjä raportoi lisäksi konkurssiasiamiehelle merkittävistä toimenpiteistä ennen niihin ryhtymistä ja näiden toimenpiteiden lopputuloksesta.

Valvonnan määrääminen

Jos pesän varat ovat ilmeisesti riittämässä jako-osuuksien maksamiseen velkojille, julkisselvittäjä määrää saatavien valvonnasta niin kuin konkurssilaisissa säädetään. Valvonnan määräämistä tulee harkita tapauskohtaisesti. Julkisselvittäjän tulee konkurssimenettelyn aikana seurata, syntyykö tarvetta valvonnan järjestämiselle ja vuosiselonteossa esittää arvionsa siitä, onko konkurssipesään kertymässä niin paljon varoja, että jako-osuuksien maksaminen voi tulla ajankohtaiseksi.

Jos julkisselvittäjä pitää varojen kertymistä vähintään yhtä todennäköisenä kuin sitä, ettei varoja kerry, on parempi järjestää valvonta.

Ennen 1.7.2019 alkaneiden konkurssien osalta on huomattava, että verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain tarkoittaman saatavan vanhentuminen keskeytyy konkurssissa vasta silloin kun saatava valvotaan. Myös mahdollisessa jälkiselvityksessä varojen jakaminen velkojille edellyttää, että saatavat on valvottu.

Julkisselvittäjän palkkio ja kulujen korvaaminen

Julkisselvittäjän palkkio ja kulujen korvaus maksetaan valtion varoista siltä osin kuin pesän varat eivät siihen riitä. Maksut hyväksyy konkurssiasiamies.

Konkurssiasiamies voi päättää, että pesänhoitajan vahvistettu palkkio maksetaan kokonaan tai osittain valtion varoista. Edellytyksenä on, että palkkion maksaminen on tarkoituksenmukaista julkisselvityksen toteuttamiseksi. Pesänhoitajan palkkion maksaminen valtion varoista on poikkeuksellista.

Julkisselvittäjän tulee kahdesti vuodessa esittää konkurssiasiamiehelle eritelty lasku toimenpiteistään ja kuluistaan. Laskua ei kuitenkaan tarvitse esittää ennen kuin laskun määrä ylittää 1.000 euroa (ilman arvonalisäveroa). Erillistoimenpiteet tulee esittää omina laskuinaan. Erittelystä tulee ilmetä toimenpiteiden tekijä, tuntihinta, aika ja toimenpiteisiin käytetyn ajan kokonaismäärä kyseisellä laskutusjaksolla.

Veloitusperusteena sekä tavanomaisten toimenpiteiden että erillistoimenpiteiden osalta noudatetaan seuraavia tuntihintoja (ilman alv.):

Julkisselvittäjä ja kokenut lakimies	200,00 euroa
Avustava lakimies enintään	170,00 euroa
Vaativa assistenttityö enintään	100,00 euroa

Samaa veloituserustetta käytetään huolimatta siitä, maksetaanko palkkio valtion vai pesän varoista. Tämä koskee myös tilanteita, joissa vastapuoli tuomitaan maksamaan konkurssipesän oikeudenkäyntikulut.

Julkisselvittäjän tulee kirjata maksetut palkkiot eritellysti vuosiselonteeseen. Merkintä on tehtävä laskukohtaisesti sekä valtion varoista että pesästä maksetuista palkkioista.

Silloin kun julkisselvityksessä on kertynyt varoja velkojille jako-osuuksina maksettavaksi, voidaan julkisselvittäjälle maksaa rahaksimuttoarvoon perustuva palkkio pesän varoista. Palkkio määräytyy konkurssiain neuvottelukunnan suosituksen nro 13 mukaan. Rahaksimuttoarvoon perustuvasta palkkiosta vähennetään toimenpiteistä tavanomaisesta pesänhoidosta (II-vaiheeseen kuuluvista toimista) maksetut palkkiot. Palkkion vahvistamista varten julkisselvittäjän tulee eritellä maksetuista toimenpiteistä erillistoimenpiteet ja pesänhoidon II-vaiheeseen kuuluvat toimenpiteet.

Rahaksimuttoarvoon perustuvan palkkion maksamisesta ja määrästä päättää konkurssiasiamies lopputilityksen hyväksymisen yhteydessä.

Pesän varojen käyttö

Julkisselvittäjä maksaa pesään kuuluvilla varoilla omalla päätöksellään konkurssipesän massavelat. Myös vahvistettu pesänhoitajan palkkio tulee maksaa, mikäli pesään kertyy riittävästi varoja sen suorittamiseen. Julkisselvittäjä voi tarvittaessa tiedustella konkurssiasiamiehen kantaa massavelkojen maksuun. Julkisselvittäjän palkkion ja kustannusten korvauksen maksuun pesän varoista tulee kuitenkin aina olla konkurssiasiamiehen hyväksyntä.

Valtiolle takaisin perittävät julkisselvityksen ja erityistarkastuksen kustannusten korvaukset ovat viimesijaisia muihin massavelkoihin nähden. Valtion kustannuksia maksetaan toisin sanoen takaisin silloin, kun

pesän varat riittäisivät tai riittävät jako-osuuksien maksamiseen.

Täytäntöönpanoa haettaessa julkisselvityksessä olevalta konkurssipesältä ei vaadita vakuutta, kun julkisselvittäjä hakee täytäntöönpanoa konkurssiasiamiehen suostumuksella (ulosottokaari 3 luku 44 § 2 mom.)

Julkisselvityksen päätyminen

Tehtävien tultua suoritetuksi julkisselvittäjän tulee viipymättä antaa konkurssiasiamiehelle konkurssilain 19 luvun 2 §:n mukainen lopputilitys tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi.

Lopputilitys on toimitettava velalliselle ja tallennettava Kosti-järjestelmään. Mikäli maksetaan jako-osuuksia, tulee lopputilitys toimittaa myös velkojille. Jako-osuuksia koskevaa päätöstä voidaan moittia konkurssilain 19 luvun 6 §:n mukaisesti.

Mikäli jakoluetteloa ei ole laadittu, eikä valvonnan järjestämiseen jaettavien varojen vähäisyyden vuoksi ole tarkoituksenmukaista ryhtyä, tulee julkisselvittäjän varata ulosottomiehelle tilaisuus omaisuuden ulosmittaukseen (konkurssilaki 3 luku 12 §). Jos kertymä on useita tuhansia euroja, tulee toimenpiteistä neuvotella konkurssiasiamiehen kanssa ennen ilmoituksen tekemistä ulosottomiehelle.

Julkisselvittäjä on toimivaltainen ryhtymään määräyksensä nojalla toimenpiteisiin myös lopputilityksen hyväksymisen jälkeen, mikäli konkurssipesään ilmaantuu uusia varoja tai muutoin tarvitaan selvitystoimenpiteitä. Julkisselvittäjällä on myös oikeus ja tyypillisesti myös velvollisuus lopputilityksen jälkeen jatkaa konkurssipesän saatavien ulosottoperintää. Julkisselvittäjän on laadittava jälkiselvityksen toimenpiteistään selvitys konkurssiasiamiehelle sekä niille velkojille, joita asia koskee, jollei se ole asian vähäisen merkityksen takia ilmeisen tarpeetonta. Selvitys on tallennettava Kosti-järjestelmään.

Jälkiselvitystoimista julkisselvittäjällä on oikeus kohtuulliseen palkkioon, jonka hyväksyy konkurssiasiamies.

Konkurssiasiamies

Terhi Maijala

Konkurssiylitarkastaja

Taneli Kontiainen

Liite

Malli tilityslaskelmalle

JULKISSELVITYKSEN LOPPUTILITYKSEN TILITYSLASKELMA

Määrät merkitään arvonlisäveroineen

Tulot ja kulut eritellään havainnollisella tavalla omilla riveillään

Konkurssin alkaessa olleet varat

Ennen julkisselvitystä kertyneet tulot

Ennen julkisselvitystä maksetut kulut

TULOT JULKISSELVITYKSESSÄ (pois lukien panttiomaisuus)

1. Julkisselvityksen alkaessa pesässä olleet varat

2. Julkisselvityksen aikana pesään kertyneet varat
(eriteltyinä ja ryhmiteltyinä omille riveilleen)

Tulot yhteensä

0,00 €

KULUT JULKISSELVITYKSESSÄ

3. Ennen julkisselvityksen alkamista kertyneet
massavelat, jotka maksettu julkisselvityksen ai-
kana, pl. pesänhoitajan palkkio

4. Pesänhoitajan palkkio

5. Konkurssipesästä maksetut julkisselvittäjän palkkiot

6. Konkurssipesästä maksetut julkisselvittäjän kulut

7. Julkisselvityksen aikana konkurssipesästä maksetut
muut kulut

8. Valtiolle takaisin maksetut erityistarkastuskustannuk-
set

9. Valtiolle takaisin maksetut kirjanpidon loppuunsaatta-
misen kustannukset

10. Valtiolle takaisin maksetut julkisselvittäjän palkkio ja
kulut

Kulut yhteensä

ISALDO

0,00 €

VALTION MAKSAMAT KUSTANNUKSET JA TAKAISINPERINNÄN TILANNE

Valtion varoista maksetut erityistarkastuskustannukset yhteensä

- Joista maksamatta takaisin

Valtion varoista maksetut kirjanpidon loppuunsaattamiset yhteensä

- Joista maksamatta takaisin

Valtion varoista maksetut julkisselvityskustannukset

- Joista maksamatta takaisin